

Dokument nr. 8:97

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Terje Johansen om utvikling av norsk finansnæring

Til Stortinget

Innledning

En sterk norsk finansnæring med internasjonal konkurransekraft er viktig for framtidig norsk vekst og næringsutvikling, blant annet gjennom økt tilgang på risikovillig kapital for næringslivet. Norsk finansnæring er teknologibasert og langt mindre geografisk avhengig enn andre næringer. Finansnæringen krever høyt skolerte og utdannede arbeidstakere, og passer godt til det høye utdanningsnivået i befolkningen. Internasjonalt viser det seg at det er mulig å bygge sterke finansmiljøer også utenfor de store metropolene. Den sterke veksten i forvaltningsindustri i Europa finner vi i byer som Dublin og Edinburgh. I USA er også den geografiske spredningen stor med blant annet Boston som et sterkt sentrum. Der forholdene ligger til rette, danner det seg clustre og et naturlig miljø for nyetableringer av flere forvaltningsselskaper. En sterk finansnæring som kan hevde seg internasjonalt kan også vokse fram i Norge hvis forholdene legges til rette for det.

En sterk finansnæring som kan hevde seg internasjonalt kan også vokse fram i Norge hvis forholdene legges til rette for det. Forslagsstillerne vil derfor be Regjeringen legge fram en egen stortingsmelding med tiltak for å utvikle norsk finansnæring. Forslagsstillerne vil spesielt peke på tre tiltak som kan være aktuelle for å bidra til å styrke og utvikle norsk finansnærings konkurransevne og som bør vurderes i denne sammenheng.

- Norsk finansnæring bør i større grad kunne forvalte Det norske petroleumsfondet
- Fondere tilleggspensjonene i folketrygden og la disse forvaltes av private
- Økt privat eierskap ved at staten reduserer sitt eierskap i næringslivet

Bakgrunn

I Norge har vi brukt utvinningen av de store norske petroleumsressursene til å bygge opp norsk in-

dustri og et eget norsk oljemiljø. Med basis i oljeråstoffet klarte Norge å skape en ny næringsvei med ringvirkninger for store deler av landet.

I dag omformer vi naturressursene i Nordsjøen til finanskapital i Petroleumsfondet. På samme måte som vi brukte utbyggingen av den norske kontinentalsokkelen til å utvikle et norsk oljemiljø, bør vi kunne bruke den store finansformuen vi nå samler i Statens petroleumsfond til å utvikle norsk kapitalforvaltning og en vekstkraftig norsk finansnæring.

En sterk norsk finansnæring vil igjen være grunnlag for nyskaping og utvikling i norsk næringsliv.

Norges Bank er ansvarlig for forvaltningen av Statens petroleumsfond og har satt deler av forvaltningen bort til eksterne forvaltere. Disse er i all hovedsak utenlandske. Det må være et mål at en større del av Petroleumsfondet kan forvaltes av norske forvaltere som en del av en oppbygning av norsk finansnæring. Dette vil gi norsk finansnæring styrke og volum til å delta sterkere i den internasjonale konkurransen.

Det viktigste i denne sammenheng er at petroleumsformuen forvaltes slik at vi får best mulig avkastning, samtidig som hensynet til miljø og menneskerettigheter ivaretas. Bare de beste bør forvalte oljeformuen. Det bør derfor stilles strenge krav også til de norske forvaltere som gis mulighet til å forvalte deler av Petroleumsfondet.

Det bør videre være et mål at en større andel av Petroleumsfondet kan forvaltes med sterkere hensyn til etikk, miljø og menneskerettigheter. Enkelte norske forvaltere har pekt på at de vil kunne forvalte deler av fondet ut fra slike kriterier. En større andel av fondet avsatt til disse kriteriene vil dermed både ha positive effekter i form av sterkere vekt på etikk, miljø og menneskerettigheter, samt mulighet til å utvikle seg til et fortrinn for norske forvaltere.

I sammenheng med å øke kvaliteten og konkurransevnen for norsk finansnæring bør det vurderes å bygge opp pensjonsfond slik at tilleggspensjonene

spares opp privat. Dette vil gi fremtidige pensjonister en større trygghet for at de får de pensjoner de har krav på. Fondering har positive effekter gjennom større privat formue og grunnlag for bedre utbygde finansmarkeder. Dette er igjen gunstig for langsiktig vekst og økonomisk velferd. Det gir potensial for reduserte effektivitetstap og forbedret kapitalallokering og risikobæring.

Fondering av tilleggspensjonene bør kunne kombineres med at staten selger seg ned i næringsvirksomhet der det ikke er spesielle forhold som taler for statlig eierskap. Fondering med forvaltning i private selskaper vil bidra med privat kapital som gjør statlig nedsalg i næringslivet enklere å gjennomføre. Det skapes en privat kapitalbase som gir rom for norske

eierandeler i de selskaper staten selger seg ut av. Private pensjonsfond vil være langsiktige eiere og et viktig grunnlag for norske eiermiljøer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen legge fram en stortingsmelding med tiltak for utvikling av norsk finansnæring.

6. april 2001